

De Staatssecretaris voor SZW

Mijnheer de Staatssecretaris,

Met uw brief van 11 februari jl. (UB/K/05/9824) vraagt u mij het conceptvoorstel van de Wet inkomensaanvulling 2005 te bezien op aspecten van uitvoerbaarheid. Hieronder zal ik aan dat verzoek voldoen. Ik zal mij daarbij beperken tot de artikelen VIII en IX, waarmee de systematiek voor het vaststellen van de vakantie-uitkering wordt gewijzigd. De overige artikelen van het concept leiden niet tot noemenswaardige wijzigingen binnen het uitkeringsproces. Op de aan het wetsvoorstel verbonden aanpassing van de Tijdelijke regeling tegemoetkoming AOW'ers zal ik in deze brief niet ingaan, aangezien de gewijzigde regeling nog niet door mij is ontvangen.

In de volgende paragraaf zal ik ingaan op de haalbaarheid van de invoeringsdatum van 1 april 2005. Daarna zal ik de gevolgen van de terugwerkende kracht bespreken en stel ik een praktische invulling van de terugwerkende kracht voor. Als laatste belangrijke punt behandel ik de voorlichting aan onze klanten.

De belangrijkste conclusie is dat de voorgestelde wijzigingen per 1 april 2005 goed uitvoerbaar zijn als er aan de wijzigingen geen terugwerkende kracht wordt gegeven of als de terugwerkende kracht op een praktische manier wordt ingevuld. Bijzondere aandacht verdient de voorlichting over de effecten van de voorgestelde wijzigingen.

Haalbaarheid invoering per 1 april 2005

De haalbaarheid van de voorgestelde ingangsdatum (1 april 2005) is sterk afhankelijk van de vraag of de wijziging met terugwerkende kracht moet worden uitgevoerd. Terugwerkende kracht stelt de SVB voor een tweetal grote uitvoeringsproblemen die in de volgende paragraaf zullen worden toegelicht. Vanwege die uitvoeringsproblemen heeft de SVB een sterke voorkeur voor een wijziging zonder terugwerkende kracht. In dat geval zijn er aan de voorgestelde wijzigingen, met uitzondering van de voorlichting, geen uitvoeringskosten verbonden en zijn de wijzigingen per 1 april uitvoerbaar. Wel zullen uiterlijk 17 maart 2005 de nieuwe AOW- en ANW-bedragen en de nieuwe rekenregels voor de inhouding van loonheffing beschikbaar moeten zijn. Het nieuwe bedrag voor de tegemoetkoming voor AOW-ers moet uiterlijk 1 maart 2005 bekend zijn om de uitbetaling van het juiste bedrag per april 2005 te kunnen realiseren.

Uitvoeringstechnische problemen bij terugwerkende kracht

De voorgestelde terugwerkende kracht leidt tot twee grote uitvoeringsproblemen bij de SVB.

- In de eerste plaats betreffen de problemen de gevolgen van de terugwerkende kracht voor de klant. Als gevolg van de wijziging van de bedragen voor de vakantie-uitkering zullen ook de bruto maandbedragen moeten worden aangepast. Immers bij de nu vastgestelde maandbedragen is voor de inhouding van ziekenfondspremie rekening gehouden met de oude bedragen voor de vakantie-uitkering. Als de

vakantie-uitkering wordt aangepast, wijzigt ook de inhouding ziekenfondspremie op de maanduitkering en dat dient weer gecompenseerd te worden door een hoger bruto maandbedrag aan AOW-pensioen of ANW-uitkering. Bij de verwerking van de aangepaste maandbedragen zullen kleine verschillen optreden ten opzichte van de feitelijk uitbetaalde bedragen. Dat wordt onder andere veroorzaakt doordat de SVB bij een verhoging van het belastbare bedrag het tarief bijzondere beloningen toe moet passen, terwijl bij de berekening van de nieuwe bruto bedragen de maandtabellen voor de loonheffing gelden. Ook bij gekorte pensioenen en uitkeringen kunnen verschillen optreden. Dit effect zal voor de AOW-ers nog versterkt worden omdat het voornemen bestaat het belastingtarief tegelijkertijd te verhogen. Veel klanten zullen daardoor te maken krijgen met kleine nabetalingen of kleine terugvorderingen over de maanden januari tot en met maart.

- In de tweede plaats beschikt de SVB op dit moment niet over programmatuur waarmee collectief een wijziging van bedragen met terugwerkende kracht uitgevoerd kan worden. Het ontwikkelen van de daartoe benodigde programmatuur kost ongeveer 160 uren (kosten ongeveer €6.500,-). Belangrijker dan de genoemde kosten is dat de inzet van de benodigde expertise er toe leidt dat andere geplande vernieuwingen moeten worden uitgesteld. Om de gevraagde terugwerkende kracht per 1 april te kunnen realiseren, dient de SVB uiterlijk 18 februari 2005 te weten dat voor deze optie gekozen zal worden.

Alternatief voorstel

Terugwerkende kracht is voor de SVB veel eenvoudiger te realiseren als daar een praktische invulling aan gegeven wordt. In die invulling worden de resultaten van de wijziging als volgt bereikt:

- In april worden de AOW- en ANW-bedragen aangepast op basis van de nieuwe systematiek voor de berekening van de vakantie-uitkeringen en de nieuwe fiscale gegevens.
- Klanten die in april 2005 recht hebben krijgen in die maand een opslag op het pensioen of de uitkering waarin de aanpassingen over januari tot en met maart worden verwerkt. Dit betekent dat in de opslag van april de verhoging van de vakantie-uitkering over de maanden januari tot en met maart wordt verwerkt en dat er een opslag op de maandbedragen komt waardoor de effecten van de verhoging van de vakantie-uitkering op de inhoudingen op de maanduitkering worden gecompenseerd.

Deze alternatieve oplossing is per 1 april 2005 realiseerbaar zonder extra uitvoeringskosten (opnieuw afgezien van de kosten van voorlichting aan de klanten).

Voor het overgrote deel van de klanten zal deze praktische oplossing leiden tot hetzelfde resultaat als in de voorgestelde regeling. Zij zullen in de maanden april en mei hetzelfde netto bedrag (de bruto bedragen en de inhoudingen zullen wel verschillen) ontvangen als in maart en zij ontvangen in mei het juiste bedrag aan vakantie-uitkering.

Voor een klein deel van de klanten zal het resultaat echter anders zijn:

- Klanten aan wie een pensioen of uitkering is toegekend met als ingangsdatum 1 februari of 1 maart 2005 krijgen een iets hoger bedrag dan bij reguliere terugwerkende kracht. Immers in het alternatieve voorstel krijgen zij de verhoging

van de vakantie-uitkering over de gehele periode van januari tot en met maart, terwijl zij niet over deze hele periode recht hebben op een pensioen of uitkering.

- Nabestaanden van klanten die in januari, februari of maart 2005 zijn overleden krijgen een iets lager bedrag dan bij de reguliere terugwerkende kracht. Zij krijgen immers niet alsnog de verhoging van de vakantie-uitkering over de periode waarin nog (gedeeltelijk) recht bestond op pensioen of uitkering. De groep mensen die het betreft is relatief klein en voor nabestaanden van klanten die te weinig ontvangen, kan indien zij zich bij de SVB melden alsnog correctie plaatsvinden.
- Een beperkt deel van de klanten die een inkomensafhankelijke AOW-toeslag of een inkomensafhankelijke ANW-nabestaandenuitkering ontvangen zullen een wat hoger bedrag ontvangen dan bij reguliere terugwerkende kracht. Dit effect zal alleen optreden in de situatie dat het inkomen van (de partner) van de klant net boven de grens ligt waarbij geen toeslag of nabestaandenuitkering meer wordt verstrekt.

Voorlichting aan onze klanten

De voorgestelde wijzigingen zullen, zeker in combinatie met de voorgenomen verhoging van de tegemoetkoming voor AOW-ers, leiden tot aangepaste betalingen en in elk geval tot een andere bruto-nettospecificatie. Bovendien is in het alternatieve voorstel het bruto bedrag dat uitkeringsgerechtigden in april ontvangen hoger dan in de maanden die daarop volgen. Op dit moment is het beleid dat de SVB bij algemene wijzigingen van bedragen geen specificatie van de aangepaste bedragen verstuurt. Wel vermeldt het dagafschrift van de bank bij binnenlandse betalingen een bruto-nettospecificatie. Het dagafschrift heeft echter onvoldoende ruimte om daarop een nadere toelichting te geven. Ook geeft de SVB bij algemene wijzigingen van bedragen geen beschikking.

In het algemeen vallen algemene wijzigingen samen met het verschijnen van het periodiek Uw AOW/ANW, dat alle in Nederland wonende AOW-ers en ANW-ers ontvangen. De algemene wijzigingen worden dan in dat periodiek aangekondigd en toegelicht. Eerdere 'tussentijdse' wijzigingen hebben niet geleid tot extra voorlichtingsactiviteiten, aangezien het destijds simpele aanpassingen betrof. In dit geval zijn de gevolgen van aanpassingen voor de klant uiterst moeilijk te overzien. De samenloop van de verhoging van de tegemoetkoming en de wijziging van de belastingheffing op de vakantie-uitkering, gecombineerd met de daaraan verleende terugwerkende kracht, leiden tot een voor de klant ondoorzichtige situatie. De wijzigingen zullen bij onze klanten dan ook de nodige vragen oproepen. Zonder nadere voorlichtingsactiviteiten zal dat leiden tot een grote hoeveelheid vragen aan de SVB. Voorlichting over de combinatie van maatregelen is daarom van groot belang. Eerdere ervaringen leren dat met een advertentiecampagne de doelgroep onvoldoende kan worden geïnformeerd. Buitenlandse uitkeringsgerechtigden zullen met een advertentiecampagne in het geheel niet worden bereikt. Wat de SVB betreft heeft uit oogpunt van klantgerichtheid een gerichte mailing aan de klanten met een AOW-pensioen of een ANW-uitkering de voorkeur. De kosten van een dergelijke mailing bedragen ongeveer € 1,5 miljoen.

Memorie van Toelichting

Tot slot een tekstuele opmerking over de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel. In de toelichting wordt consequent gesproken over de verhoging van de AOW-toeslag, terwijl bedoeld is de verhoging van de tegemoetkoming op basis van de Tijdelijke regeling tegemoetkoming AOW-ers. Dit kan tot verwarring leiden omdat de AOW zelf ook een toeslag kent. Dat is de toeslag voor de AOW-er met een partner jonger dan 65 jaar (artikel 8 AOW).

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,
Sociale Verzekeringsbank

drs. E.F. Stoové
voorzitter Raad van Bestuur